

חיים גמזו:

הסדר

לא נעמה להם. בסוף שנות ה-40' הוא כתב ביקורת שלילית על הזמרת מינה ברן, כוכבת תיאטרון לילה'לו. המאהב שלה, שהיה קצב, תפס את גמזו ברחוב והפליא בו את מכותיו. בהזדמנות אחרת היכה אותו גם הצייר יצחק פרנקל-פרנקל. על השחקן אברהם מור הוא כתב: "מי היטעה את אברהם מור אל הבימה?" על יהודה פוקס כתב פעם בביקורתו שורה אחת שאמרה הכל: "יהודה פוקס היה יהודה פוקס".

כתיבתו באולם החשוף. השחקנים היו נהגים להציץ בו לאורך כל ההצגה ולבדוק את תגובותיו.

השחקן הוותיק שמואל רודנסקי דוחה את הטענה, שגמזו הרץ את דעתו תוך כדי ההצגה, שפסק אם יכול היה לחוות בה, משום שכתב כל הזמן: "אם הוא לא הכיר את המחזה, הוא היה בא להבימה ומבקש לקרוא את המחזה לפני הבכורה, ובוז הוא קנה את ליבי".

גמזו לא פסח על איש בביקורתו, ופעמיים, אף הוכה על-ידי אנשים שביקורתו

האלמנה, חווה גמזו, מלווה בשניים משלושת ילדיו של המבקר, מיכל ורפי יוצאת דרך שעריהעץ שממנו מתחילה תערוכת "מקום" של דני קרוון, במוסיאון תל-אביב, בדרך לבית-הקברות.

השער של קרוון

התפאורה כאילו הוכנה במיוחד בשבילו. ארונו של הד"ר חיים גמזו הוצב במרכזה של יצירת-אמנות שנוייה במחלוקת של דני קרוון. בקצה שביל העץ של קרוון, ברחבה שלפני מוסיאון תל-אביב הונח המבקר ומנהל-המוסיאון, שנפטר בגיל 72.

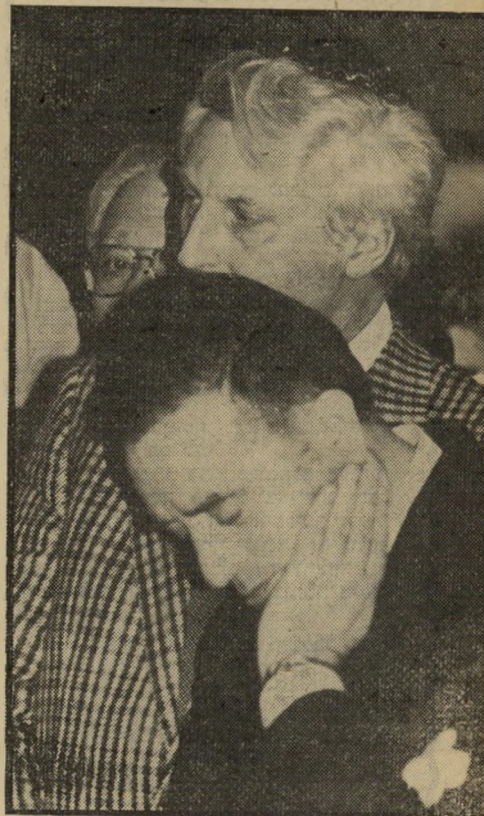
עד לפני שמונה שנים היה גמזו מרכזה של כל שיחה בענייני תיאטרון ואמנות. האיש, שהחל ב-1940' הועסק בעיתון הארץ כמבקר תיאטרון ואמנות פלסטית, תרם לשפה העברית מילה חדשה — הפועל "גמזו", שאותה הגה אפרים קישון, ושפ"י רוש ביקורת נוקבת ובלתי מתפשרת. חיים גמזו הפך בתוך זמן קצר מוסד, ולמד להעריך את חשיבות מעמדו החדש. לשונו המדוייקת וביקורתו הקפדנית והי מחמירה, עשו אותו מבקר קטלני, ועוררו התרגשות ויראת-כבוד לא מעטה.

המאהב היכה

את המבקר

ביקורתו של גמזו היתה שיחת-היום, יותר מההצגה עצמה. הכל חיכו לראות מה הוא כתב, שחקנים היו נוסעים בשעות הלילה המאוחרות לדפוס הארץ, כדי לראות מה הוא כתב עליהם. ואכן, במשיכת קולמוס אחת הוא היה מחסל או מחייה הצגה. מי היה זוכר את ההצגה סמי ימות בשש שהועלתה בתיאטרון העונות, אלמלא אמר גמזו שמצידו לא היה איכפת לו שסמי ימות בחמש?

הוא פיתח שיטת עבודה מקורית. נהג לאחר, ולהיכנס ברמאטיות לאולם, כש- כולם ממתנינים לו. לאורך כל ההצגה, הוא כתב בקרחנות, והיה הראשון בארץ שהשתמש בעט עם פנס, שהאיר בזמן

יושבראש הכנסת וראש עיר- יית תל-אביב, ברגע של דו- בעת ההספד שנערך לגמזו.

שער

שער לשמיים הדרך לג'עדן, כך כינה קרוון את לוחות העץ המתרוממים עד לחלון המוסיאון. בתחילת השיפוע הוצב ארונו של מנהל המוסיאון הראשון, למרות שהיה מעורה בחיי-התרבות בארץ.